

Debatindlæg bragt i Sjællandske Medier den 17. januar 2018

Den sidste tid i eget hjem

Af Tina Nør Langager, formand for Ergoterapeutforeningen

Alle mennesker skal have mulighed for at leve den sidste tid hjemme i deres vante, trygge omgivelser med fotos af familien og livets gang på væggene. Hvor lyde og lugte er velkendte. Hvor du kender vejen til toilettet og hvor du trods sygdom magter små dagligdags gøremål – netop fordi du er hjemme, hvor rutiner og vaner hjælper dig.

Det går heldigvis den rette vej. Flere og flere lever den sidste tid hjemme eller på plejehjem end på sygehusene, hvor det er begrænset, hvad man kan foretage sig. I 1982 døde 54 procent under en indlæggelse, mens det i 2016 skete for 43 procent, viste en undersøgelse foretaget af kommunernes nyhedsmagasin Momentum i oktober måned.

Det er en positiv udvikling, da langt størstedelen af danskerne ønsker at leve den sidste tid hjemme. Det stiller imidlertid krav til kommunerne om at organisere arbejdet langt mere tværfagligt end det sker i dag. Der er således brug for et tæt samarbejde mellem læger, sygeplejersker, sosu-assistenten, fysioterapeuter og ergoterapeuter, hvilket ligger i forlængelse af Sundhedsstyrelsens anbefaling om, at den palliative indsats varetages i et tværfagligt, teambaseret samarbejde.

Vi er som ergoterapeuter godt rustet til opgaven, og det er også grunden til, at ergoterapi efterhånden er blevet en integreret del af såvel de kommunale som regionale indsatser inden for palliation. En værdig død handler nemlig om meget mere end smertelindring og pleje. Det handler også om de rigtige hjælpemidler, vejledning i de rette siddestillinger, energibesparende teknikker samt ikke mindst hjælp til at prioritere mellem hverdagsaktiviteterne, så der bliver plads til det, borgeren vil og kan til det sidste. Kreative og hobbybetonede aktiviteter kan lette tilværelsen hos mennesker i den sidste fase af livet og kan aflede fokus fra sygdommen samt skabe positive følelser. Det giver bedre livskvalitet til det sidste.

Lyt til den enkeltes behov

Det tværfaglige samarbejde mellem faggrupperne har dog ingen værdi, hvis der ikke lyttes til borgerens ønsker og behov. Derfor skal vi være endnu bedre til at tage den svære dialog på et tidligt tidspunkt om, hvordan livet skal ende.

Hvad er kvalitet for mig i livets slutfase? Er der nogle bestemte aktiviteter, jeg gerne vil lave, og som giver mening for mig? Hvad er min indstilling til livsforlængende behandlinger?

Det er blot nogle få af de mange spørgsmål, som de ansatte medarbejdere i samarbejde med den enkelte borger skal finde svar på. Hvis vi gør det i tide, er det muligt at skabe en værdig afslutning på hver enkelt levet liv. Det må og skal være ambitionen.

Derfor er det et skridt i den rigtige retning, at der med finansloven afsættes 10 mio. kr. i 2018 og 22 mio. kr. i hvert af de følgende tre år til at løfte den palliative indsats over for børn med livstruende sygdomme. Det

er mit håb, at politikerne i de kommende års finanslove vil afsætte flere penge, så vi for alvor kan leve op til de anbefalinger for den palliative indsats, som Sundhedsstyrelsen udgav i begyndelsen af december og som anbefaler, at alle med livstruende sygdom uanset diagnose og alder tilbydes en palliativ indsats med udgangspunkt i den enkeltes behov.